

CERC DE LECTURĂ ÎN PARTENERIAT

Profesor LOREDANA CARCEA, Școala Gimnazială Nr. 7 Botoșani

Datorită Proiectului de Parteneriat Bilateral Comenius *Invitation to reading.com*, care face parte din Programul Învățare pe Toată Durata Vieții și a fost finanțat de Uniunea Europeană, membrii Cercului de lectură *Unde fugim de-acasă?* de la Școala Gimnazială Nr. 7 Botoșani au șansa de a colabora cu elevi de la o școală parteneră din Italia (Istituto Comprensivo *Leonardo da Vinci*, Guidonia).

Poarta spre cunoașterea reciprocă a celor implicați s-a deschis prin intermediul internetului (pagina Facebook, blog <http://lecturasiscriereacreativa.wordpress.com>). Elevii și profesorii implicați și-au făcut scurte prezentări în limba maternă și în limba proiectului (limba engleză) pe care le-au postat în spațiile amintite. Tot astfel s-au pregătit și materiale de prezentare a școlilor și a localităților (prezentări Power Point, videoclipuri, fumetti).

Scopul proiectului este acela de a încuraja lectura la vârsta gimnaziului (în proiect sunt implicați copii cu vârste cuprinse între 12 și 15 ani).

În luna aprilie a anului trecut, a avut loc primul schimb de elevi din proiect la Guidonia, Italia. Activitățile derulate în intervalul 7-11 aprilie au făcut parte din orarul prevăzut de școala noastră pentru săptămâna *Să știi mai multe, să fii mai bun!*, ceea ce ne-a oferit șansa ca, la întoarcere, să înscriem aceste activități în competiția pentru *O activitate de succes în școala altfel*, obținând locul I la nivelul județului (secțiunea cultural) și posibilitatea de a ne prezenta ideile pe platforma de votare MEN.

Proiectul de activitate extracurriculară a avut titlul *Totul despre zmei*, s-a încadrat la secțiunea cultural-educativ, a implicat 21 de elevi din România și 21 de elevi din Italia, 4 profesori români și 5 italieni, a presupus organizarea de activități specifice unui **Cerc de lectură**; organizarea unor **Ateliere de scriere creativă**; **vizite de documentare** în locuri care au legătură cu subiectele puse în discuție în cadrul activităților prezentate mai sus (bibliotecă, case memoriale).

1. *Totul despre zmei*, Sala media a Institutului Comprensivo „Leonardo da Vinci”, Guidonia, Italia

Membrii Cercului de lectură *Unde fugim de-acasă?* au pregătit, în prealabil, un material de prezentare Power Point, în care s-a vorbit despre etimologia cuvântului, despre cele două sensuri diferite ale termenului (în funcție de forma de plural – zmei, zmei), despre prezența acestui personaj în mitologia românească și în folclorul românesc de unde a fost preluat de către autorii basmelor culte. S-a făcut o prezentare detaliată a aspectului fizic al acestui personaj fabulos și al spațiului în care acesta trăiește (lume subpământeană, dominată de forțele răului). Prezentarea a fost însoțită de desene și schițe ale elevilor constituite într-o *Galerie a zmeilor noștri*, galerie menită să îi ajute pe copiii din Italia să-și imagineze cum arată acest personaj ireal și, totodată, să evidențieze felul diferit și creativ, original, în care fiecare cititor percepe mesajul textului literar.

S-au împărțit **semne de carte în formă de zmei**, confecționate într-una dintre activitățile anterioare ale Cercului de lectură.

În aceeași zi, copiilor li s-a prezentat, tot în format Power Point, un material informativ trilingv despre viața și opera unuia dintre cei mai cunoscuți, apreciați și traduși scriitori ai momentului, autorul *Enciclopediei zmeilor*, **Mircea Cărtărescu**. Copiii din România au spus prietenilor lor din Italia povestea lui Lobo și alui Fofu, cei doi zmei frați care vor să câștige inima aceleiași domnițe: Grunhilda. Pentru a ușura înțelegerea textului, membrii Cercului, împărțiți în echipe, au analizat textul din 4 perspective: *Încercările prin care trec cei 2 frați* (asemenea tuturor eroilor din basme); *Vocabularul* (evidențiindu-se diversitatea lexicală specifică stilului cărtărescian, coexistența regionalismelor cu neologismele, a termenilor tehnici cu argoul etc.); *ironia*; *elemente specifice basmelor*.

La final, copiii au fost invitați să construiască un **zmeu** colorat din materiale reciclabile, urmărind pas cu pas un tutorial de realizare a acestuia, pe care l-au și înălțat în curtea școlii, spre satisfacția atât a celor implicați în activitate, cât și a unei jurnaliste prezente, care a consemnat evenimentul sub titlul *Zmeii lui Cărtărescu în cerul Guidoniei*: „...am fost invitată (o invitație prin surprindere) să traduc pentru copiii italieni prezentarea primului autor și a primei cărți. Era vorba despre... **Mircea Cărtărescu și „Enciclopedia Zmeilor”**. ... încercam să le explicăm copiilor italieni poveștile românești cu „zmei”, cu „muma zmeilor”, cu Făt Frumos care salvează prințese. Copiii italieni ascultau cu atenție și apoi am descoperit, împreună, și personaje similare din **poveștile Evului Mediu italian**, pe „San Giorgio” care îl învinge pe Necuratul, pentru a o salva pe domnișă. În poveștile italiene, ca și în cele românești, la sfârșit, Binele învinge Răul. După ce pe ecranul din clasa de la Guidonia au fost proiectate, pe rând, imagini cu zmei, cu fluturi și coperta „Enciclopediei”, copiii au primit semne de carte cu forme de zmei și fost invitați să facă, fiecare... un **zmeu de hârtie**.

Și, **împărțiți pe echipe mixte**, înțelegându-se într-o limbă a lor, au început să taie fire, paie și pungi, pentru a face zmeie. Pe care le-au înălțat, apoi, în cerul de la Guidonia.

Da, cred că cuvintele și jocurile pot schimba multe. Mai ales dacă cei cărora ne adresăm sunt copiii.” (Miruna Cajvaneanu, aprilie 2014, Roma)

2. *Spaima zmeilor*, Sala media, Guidonia, Italia

Întâlnirea Cercului de lectură a debutat cu o prezentare PP a vieții și operei lui **Ioan Slavici**, autorul basmului *Spaima zmeilor* care dă și titlul activității. Prezentarea a fost realizată de elevii din România, în variantă trilingvă.

Invitația pe care am făcut-o micilor cititori din Italia a fost, de această dată, de a citi un basm clasic (după propunerea de a citi basmul modern al lui Mircea Cărtărescu): *Spaima zmeilor*. Elevii din România au povestit textul, urmărind și punctând cu desene realizate chiar de ei momentele-cheie ale narațiunii.

Activitatea s-a încheiat cu un **joc-puzzle**. Elevii din Italia au fost invitați să dovedească că au înțeles ce li s-a povestit. Desenele au fost amestecate, iar copiii din Italia au fost puși să le așeze în ordine, refăcând ordinea inițială.

Mai târziu, la **Atelierul de scriere creativă**, toți elevii participanți au imaginat și notat, pe fișe speciale, vesel colorat și imprimat cu conturul unui zmeu, basme originale, dovedind cât de inspirați și creativi pot fi. Lucrările au fost citite selectiv în cadrul Atelierului, ele vor fi postate pe **blogul** proiectului și vor fi publicate în **Revista** proiectului.

Basmele copiilor din România încep cu formula clasică „*Au fost odată ca niciodată...doi zmei, un soare, un împărat bătrân care avea doi băieți, o împărăteasă pe nume Bellatrix etc.*”, completată de referiri la indici spațio-temporali: „*într-un ținut încântător și vesel*”, „*într-un castel extrem de vechi și situat departe de sate, astfel încât nimeni să nu știe de existența lui*”, „*pe când ploaia făcea mere și răchita micșunele*”. Basmele copiilor din Italia încep în același mod: „*C era una volta...il Principe Hertaux, Perla, una gamberetto timida, un bambino che proveniva da una famiglia povera, una fanciulla bella come il sole e dolce come il miele etc.*”, „*in un paese lontana, un castello*”, „*tanto tempo fa a sud dei Carpati in una foresta si trovava un castello in cui viveva una principessa di nome Diana*”. Atât formulele introductive, cât și textele în sine pe parcursul cărora copiii au dat frâu liber imaginației, valorificând și informațiile primite la Cercul de lectură, scot în evidență faptul că lumea magică a basmelor a una și aceeași chiar dacă limba în care se povestește basmul diferă.

3. *Invitație în lumea basmului*, Biblioteca Comunală din Montecelio

Sub coordonarea profesorului de lb. engleză, activitatea a debutat cu prezentarea celor mai cunoscute personaje din lumea basmelor românești făcută de elevii din România, în limba engleză. La finalul prezentării, cei din public au fost invitați să **mimeze** personajul care le-a atras atenția.

În partea a doua a activității, elevii din cele 2 școli, grupați în echipe de câte 4 au completat, în cele 3 limbi ale proiectului, pe **cartonașe** speciale, denumiri ale unor personaje specifice lumii basmelor. Exercițiul acesta a avut scopul de a iniția ambele echipe de elevi în tainele limbii partenerului. Pentru copiii români *prințesa* a devenit *principessa*, *balaurul* a devenit *drago*, *Făt-Frumos* a devenit *principe*, iar *basmul* a fost numit *favole*. Pentru completarea jocului, copiii au numit aceleași personaje și în limba engleză: *princess*, *european dragon*, *prince charming*, *fairy tale*.

La final, s-au realizat **postere-portret** ale unor personaje de basm.

Rezultatele așteptate în urma realizării acestor activități au fost: realizarea unei veritabile *invitații la lectură* adresate atât elevilor din Italia, cât și celor din România; împlinirea unui real schimb de experiență; învățarea prin colaborare și joc; încurajarea exprimării libere a opiniilor și impresiilor în situații variate; schimb de bune practici între școli/cadre didactice; încurajarea învățării limbilor străine.